

LATVIJAS PALĪDZĪBA MOLDOVAI

LR Attīstības sadarbības politikas plāns 2005.gadam paredz, ka viens no Latvijas Attīstības sadarbības politikas rīcības virzieniem ir tehniskās palīdzības sniegšana attīstības un pārejas ekonomikas valstīm, par vienu no prioritārajām valstīm nosakot Moldovu.

Šī gada aprīlī Ārlietu ministrijas un citu Latvijas valsts institūciju pārstāvji piedalījās priekšizpētes vizītē Moldovā, lai apzinātu jomas, kurās Moldovai ir nepieciešama Latvijas palīdzība. Uz šo brīdi jau ir īstenoti vai vēl turpinās četri sadarbības projekti starp Latviju un Moldovu.

Pieredzes nodošana Eiropas Savienības integrācijas lietu koordinēšanas modeļa izveidē

Šī projekta ietvaros jūnijā Latvijas Bankas Juridiskās pārvaldes vietnieks un bijušais Eiropas Integrācijas Biroja direktors Edvards Kušners un Ārlietu Ministrijas ES dalībvalstu un vispārējo politiku nodaļas vadītāja Jeļena Drozdova sniedza konsultācijas un vadīja semināru Moldovas valsts pārvaldes un nevalstiskā sektora pārstāvjiem par ES lietu koordinēšanu.

Latvijas eksperti atzina: "Tagad Latvija ir sasniegusi tādu attīstības līmeni, ka mēs spējam palīdzēt citām valstīm, kas pašlaik atrodas līdzīgā reformu procesā, un šāda veida seminārs ir efektīvs Latvijas pieredzes nodošanas veids, stiprinot demokrātiju arī ES kaimiņvalstu reģionā."

NACIONĀLĀ DEMOKRĀTIJAS INSTITŪTA (NDI) projekts, lai apmācītu Ukrainas valsts pārvaldes darbiniekus, piedāvājot prakses iespējas Latvijas valsts pārvaldes iestādēs.

Šī projekta mērķis ir stiprināt Ukrainas valsts pārvaldes darbinieku kapacitāti un profesionalitāti, lai īstenotu nepieciešamās reformas Ukrainas valsts struktūrās.

Latvijas Valsts Administrācijas skola ir izteikusi gatavību uzņemties projekta koordinētāja lomu, nodrošinot veiksmīgu projekta īstenošanu. Vairākas Latvijas ministrijas jau ir izrādījušas interesi uzņemt stažierus savā institūcijā.

Latvijas Robežsardzes priekšnieks Gunārs Dāboliņš uzskata, ka atbalsta sniegšana Moldovai ceļā uz ES Latvijai ir jauns un liels izaicinājums, taču, ievērojot to, ka šajā jautājumā ir saņemts arī politisks atbalsts, viss varētu izdoties veiksmīgi ("LETA", 26.08.2005.).

MOLDOVAS PREZIDENTS LATVIJĀ

No 26.-27.septembrim Latvijā uzturējās Moldovas prezidents Vladimirs Voroniņš. Vizītes mērķis bija pārrunāt ar Latvijas augstākajām amatpersonām iespēju no mūsu valsts pārņemt reformu pieredzi.

Valsts Prezidente Vaira Vīķe - Freiberga sarunā ar Moldovas prezidentu uzsvēra, ka Latvija vēlas redzēt, ka Moldovas teritoriālā integritāte ir sasniegta, demokratizācijas reformas īstenotas, un mēs esam gatavi nākt palīgā ar visa veida pieredzi un speciālistu apmaiņu.

Moldovas prezidents atzīst, ka Latvijas padomi un speciālistu pieredze Moldovai ir vajadzīga gan administratīvo, gan dažādu citu svarīgu reformu īstenošanai. Viņš pauda pateicību par Latvijas atbalstu starptautiskajā arēnā Moldovas teritoriālās integritātes jautājumā.*

* "LETA", 26.09.2005.

Atbalsta sniegšana Moldovai valsts pārvaldes sistēmas kapacitātes stiprināšanā valsts robežas drošības, robežapsardzības un kontroles jomā, kā arī ārzemnieku uzraudzībā.

Šī projekta ietvaros Latvijas Robežsardze nodod savu pieredzi un ieteikumus Moldovai robežsardzes darba pilnveidošanai. Šogad jau ir notikušas sešas no 11 paredzētajām misijām. Latvijas Robežsardze Moldovas pusi jau ir nodrošinājusi ar informatīviem materiāliem, kā arī ir notikušas vairākas amatpersonu pieredzes apmaiņas vizītes gan Latvijā, gan Moldovā.

28.augustā starp Latvijas un Moldovas valsts robežsardzēm tika parakstīta vienošanās par turpmāko sadarbību. Septembra beigās notika Valsts robežsardzes ekspertu vizītē Moldovā, lai sniegtu atbalstu ES finansēto projektu sagatavošanā un administrēšanā.

Līdz šī gada beigām ir plānota arī Moldovas robežsardzes Kinoloģijas dienesta pārstāvju vizīte Latvijā, lai iepazītos ar Latvijas Kinoloģijas dienesta darbības pieredzi.

Moldovas muitas maksājumu iekasēšana un muižošanas caurspīdīguma uzlabošana, izveidojot muitas brokeru institūciju normatīvajos aktos un praksē.

Šī projekta ietvaros Latvijas eksperti iepazīstina Moldovas amatpersonas ar muitas brokeru darbību Latvijā. Paralēli plānots izveidot jaunu/ stiprināt jau eksistējošu nevalstisku muitas brokeru organizāciju Moldovā, kas palīdzētu sadarboties ieinteresētajām pusēm. Ir notikusi gan Latvijas ekspertu vizīte Moldovā, gan arī Moldovas pārstāvju vizīte Latvijā, kuru laikā tika sniegtas konsultācijas un rekomendācijas muitas brokeru sistēmas izveidošanai un uzlabošanai.

“Moldova no Latvijas ieguvusi pietiekamu pieredzi muitas brokeru institūcijas izveidē, lai jau rudenī šajā valstī sāktu darboties jauna muitas sistēma, kas atvieglos uzņēmēju un valsts muitas dienestu darbu, kā arī mazinās korupciju un ļaus vieglāk kontrolēt nodokļu plūsmu”, ir atzinuši iesaistītie eksperti” (LETA, 24.08.2005.).

Atbalsta sniegšana Moldovas Republikai valsts pārvaldes sistēmas kapacitātes stiprināšanā brīvības atņemšanas iestāžu pārvaldīšanas un reformēšanas jomā.

Septembra sākumā Latvijā notika vizīte, kuras laikā Moldovas attiecīgo dienestu pārstāvji un amatpersonas tikās ar Latvijas ieslodzījumu vietu pārvaldes (IeVP) vadību, IeVP mācību centra darbiniekiem, pārstāvjiem no Tieslietu ministrijas, Probācijas dienesta, kā arī NVO pārstāvjiem. Tikšanās laikā tika panākta vienošanās starp Latviju un Moldovu par turpmāko sadarbību gan informācijas apmaiņas, gan speciālistu apmācības jomā.

Moldovas delegācija vizītes laikā atzina, ka Latvijā gūtā pieredze un zināšanas būs ļoti noderīgas, reformējot sodu izpildes iestāžu sistēmu Moldovā.

Nākamajā projekta stadijā, sadarbībā ar CIDA (*Canadian International Development Agency*) paredzēts iegādāties datortehniku Moldovas penitenciāro iestāžu personāla mācību centram un turpināt sadarbību informācijas apmaiņas un speciālistu apmācības jomā.

ATTĪSTĪBAS STUDIJAS VIDZEMES AUGSTSKOLĀ

Š.g. 7. septembrī Ārlietu ministrija noslēdza sadarbības līgumu ar Vidzemes augstskolu, lai īstenotu kopīgu projektu "Attīstības studiju tālākizglītības kursa izstrāde un aprobācija".

Ārlietu ministrija ir apņēmusies sniegt palīdzību Vidzemes augstskolai mācību kursa izveidē, kura ietvaros tiktu sagatavoti speciālisti attīstības sadarbības jautājumos.

Paredzēts, ka izstrādātajā mācību kursā piedalīsies valsts pārvaldes iestāžu darbinieki, Latvijas nevalstisko organizāciju pārstāvji, kā arī augstskolu vecāko kursu studenti. Dalībnieki iegūs zināšanas par attīstības sadarbību un projektu vadību šīs sadarbības ietvaros. Iegūtās zināšanas būs noderīgas, sniedzot palīdzību un nododot Latvijas pieredzi attīstības valstīm.

Nākamajā gadā attīstības sadarbības jomā Ārlietu ministrija par vienu no prioritātēm izvirza atbalsta sniegšanu attīstības studijām, lai veicinātu izpratni par attīstības sadarbības jautājumiem valsts institūcijās un sabiedrībā kopumā.

Informatīvie pasākumi

- Sadarbībā ar Eiropas Komisiju (EK) 29.augustā notika seminārs Latvijas NVO par finansu sadarbības iespējām attīstības sadarbības projektu īstenošanai, kurā piedalījās EK un Ārlietu ministrijas pārstāvji, Eiropas Parlamenta (EP) deputāts un EP Attīstības komitejas loceklis Ģ.V.Kristovskis, Čehijas NVO pārstāvji, u.c.
- 8.septembrī notika seminārs Latvijas mediju pārstāvjiem par Latvijas ieguldījumu attīstības sadarbībā. Seminārā piedalījās Ārlietu ministrijas, Latvijas NVO sektora, Saeimas Eiropas lietu komisijas pārstāvji, kā arī ārpolitikas eksperts no Gruzijas. Šī semināra mērķis bija iepazīstināt mediju pārstāvjus ar attīstības sadarbības jēdzienu, kā arī jau īstenotajām aktivitātēm un nākotnes plāniem.

Semināra atklāšanas runā ārlietu ministrs Artis Pabriks atzina, ka “līdz ar iestāšanos NATO un Eiropas Savienībā, Latvija ir iegājusi citā attīstības fāzē. Tas nozīmē to, ka mēs kļūstam no valsts, kas saņem palīdzību, par valsti, kas ir gatava sniegt palīdzību citām valstīm”.

LATVIJAS PALĪDZĪBAS PROJEKTS IRĀKAS CIVILIEDZĪVOTĀJIEM, iesaistoties Irākas atjaunošanā un demokrātijas veicināšanā.

Latvijas valdība 2003.gadā piešķīra 55 000 LVL finansējumu Irākas atjaunošanai. Šī finansējuma ietvaros, kura ieviešanu koordinē Ārlietu ministrija un UNDP birojs Latvijā, līdz šim ir notikušas vairākas apmācības Irākas speciālistiem par kultūras mantojuma dokumentēšanu un par pašvaldību darba organizāciju.

Septembra vidū Rīgā atradās 5 cilvēku delegācija no Irākas pašvaldību un publisko lietu ministrijas, kas iepazinās ar Latvijas pieredzi vides vadībā, atkritumu apsaimniekošanā, ūdens attīrīšanā un dabas aizsardzībā. Šo vizīti organizēja Valsts SIA "Vides projekti".

27.septembrī no Jordānijas galvaspilsētas Ammānas atgriezās Latvijas speciālisti, kas Irākas kultūras pieminekļu aizsardzības speciālistiem nodeva pieredzi kultūras mantojuma dokumentēšanā, tādējādi noslēdzot Latvijas palīdzības projektu Irākai kultūras jomā.

Vides ministrs Raimonds Vējonis, uzsverot Latvijas pieredzes nozīmi Irākas atjaunošanas procesā atzina, ka "kad sistēma jāsāk būvēt no nulles, ir labi, ja blakus ir kāds kolēģis, kas šo procesu jau nupat paveicis un var dalīties pieredzē".

NO 5. LĪDZ 6.OKTOBRIM GRUZIJĀ NOTIKA "LATVIJAS - GRUZIJAS NEVALSTISKO ORGANIZĀCIJU FORUMS".

Foruma mērķis bija sniegt atbalstu demokrātiskajai sabiedrībai virzībā uz ES un NATO, un veicināt attīstības sadarbību nevalstiskā sektora jomā starp Latviju un Gruziju. Šis bija pirmais nozīmīgākais un redzamākais solis abu valstu NVO partnerībai attīstības sadarbības jomā.

Oficiālās valsts vizītes ietvaros Forumā piedalījās Latvijas valsts prezidente, Ārlietu ministrijas pārstāvji, kā arī citi Latvijas un Gruzijas eksperti. Forumu organizēja Latvijas nevalstisko organizāciju platforma "LAPAS", sadarbībā ar Ārlietu ministriju, Sorosa Fondu – Latvijā, un UNDP biroju Latvijā.

5. jūlijā Moldovā notika konference "Baltijas valstu eirointegrācija: rekomendācijas Moldovai".

Šīs konferences mērķis bija veicināt sadarbību starp Moldovas un Baltijas valstu valdības institūcijām Eiropas integrācijas jautājumos, gūstot Baltijas valstu pieredzi reformu īstenošanā.

Stāstīt par savu valstu pieredzi bija aicinātas visas trīs Baltijas valstis, kā arī Rumānija. No Latvijas konferencē kā eksperti piedalījās Ivo Rollis un Krišjānis Veitners, kuri uzstājās ar prezentāciju par ES jautājumiem un dalībvalstu atbalstu Eiropas integrācijas procesā. Latvijas pārstāvju uzstāšanās tika pozitīvi novērtētas, jo bija īpaši atbilstošas Moldovas šī brīža vajadzībām.

Konferencē piedalījās arī Moldovas Ārlietu un Eiropas integrācijas ministrs, Igaunijas ārlietu ministrs, Lietuvas Ārlietu ministrijas pārstāvji, Rumānijas Eiropas integrācijas ministrijas padomnieki, Lielbritānijas vēstniecības Moldovā pārstāvji, kā arī citi Moldovas valdības pārstāvji.